

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยคัดสรรกับพฤติกรรมการจัดการทางการพยาบาลของ
พยาบาลประจำการในโรงพยาบาลของรัฐ กรุงเทพมหานคร
ตามการรายงานของตนเอง

รอยเอก ทนิง สุกัตรา วชิรเกตุ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาพยาบาลศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2531

ISBN 974-569-473-8

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

014070

117493335

THE RELATIONSHIPS BETWEEN SELECTED FACTORS AND
NURSING MANAGEMENT BEHAVIORS OF STAFF NURSES
IN GOVERNMENT HOSPITALS IN BANGKOK METROPOLIS
AS REPORTED BY THEMSELVES

Captain Supattra Watcharakate

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Nursing Education

Graduate School

Chulalongkorn University

1988

ISBN 974-569-473-8

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยค้ำสรรกับพฤติกรรมกาจัดการทางการ

พยาบาลของพยาบาลประจำการในโรงพยาบาลของรัฐ

กรุงเทพมหานคร ตามการรายงานของตนเอง

โดย

รอยเอก หดุง สุกครา วัชรเกตุ

ภาควิชา

พยาบาลศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร.ประนอม โอทกานนท์

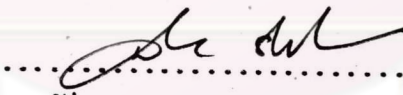
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรราช)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

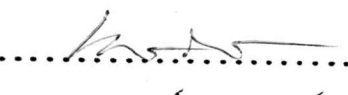
ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สัมคิด รักษาสิทธิ์)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ประนอม โอทกานนท์)

กรรมการ

(อาจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์)

สุพัตรา วัชรเกตุ, ร.อ.หญิง : ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยคัดสรรกับพฤติกรรม การจัดการ
ทางการพยาบาลของพยาบาลประจำการในโรงพยาบาลของรัฐ กรุงเทพมหานคร ตามการ
รายงานของตนเอง (THE RELATIONSHIPS BETWEEN SELECTED FACTORS AND
NURSING MANAGEMENT BEHAVIORS OF STAFF NURSES IN GOVERNMENT HOSPITALS
IN BANGKOK METROPOLIS AS REPORTED BY THEMSELVES) อ.ที่ปรึกษา : รศ.ดร.
ประนอม โอทกานนท์, 135 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมจัดการทางการ
พยาบาลของพยาบาลประจำการในโรงพยาบาลของรัฐ กรุงเทพมหานคร ตามการรายงานของตนเองด้าน
การวางแผน ด้านการจัดระบบงาน ด้านการอำนวยความสะดวก และด้านการควบคุมงาน

ผลการวิจัยพบว่า

ก. จากการวิเคราะห์สหสัมพันธ์คาโนนิคัล พบว่า ชุดตัวแปรคาโนนิคัลที่มีความสัมพันธ์อย่าง
มีนัยสำคัญทางสถิติ มีเพียงชุดเดียวคือ ชุดที่ 1 ซึ่งแสดงให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างชุดตัวแปรปัจจัยคัดสรร
ใดแก่ ความรู้เรื่องกิจกรรมพยาบาล 4 มิติ แผนกที่ปฏิบัติงาน (ศัลยกรรม และสูติรีเวชกรรม)
ประสบการณ์การทำงานด้านการศึกษา และการได้รับการอบรมด้านการจัดการทางการพยาบาล กับชุด
ตัวแปรพฤติกรรมจัดการทางการพยาบาลของพยาบาลประจำการ ใดแก่ ด้านการอำนวยความสะดวก ด้วยค่า
สหสัมพันธ์คาโนนิคัลเท่ากับ .3816 และค่าการผันแปรรวม เท่ากับ .1456

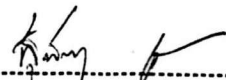
ข. จากการวิเคราะห์สหสัมพันธ์พหุคูณ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมด้านการวางแผน
ใดแก่ การได้รับการอบรมด้านการจัดการทางการพยาบาล แผนกที่ปฏิบัติงาน (สูติรีเวชกรรม) และ
ความรู้เรื่องกิจกรรมพยาบาล 4 มิติ ($R^2 = .0953$) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมด้านการจัดระบบ
งาน ใดแก่ ความรู้เรื่องกิจกรรมพยาบาล 4 มิติ แผนกที่ปฏิบัติงาน (สูติรีเวชกรรม) และการได้รับ
การอบรมด้านการจัดการทางการพยาบาล ($R^2 = .0880$) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมด้านการ
อำนวยความสะดวก ใดแก่ ประสบการณ์การทำงานด้านการศึกษา ความรู้เรื่องกิจกรรมพยาบาล 4 มิติ การ
ได้รับการอบรมด้านการจัดการทางการพยาบาล และแผนกที่ปฏิบัติงาน (สูติรีเวชกรรม) ($R^2 = .1297$)
และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมด้านการควบคุมงาน ใดแก่ ประสบการณ์การทำงานด้านการศึกษา
ความรู้เรื่องกิจกรรมพยาบาล 4 มิติ แผนกที่ปฏิบัติงาน (สูติรีเวชกรรม) และการได้รับการอบรมด้าน
การจัดการทางการพยาบาล ($R^2 = .1045$)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชาพยาบาลศึกษา.....

สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล.....

ปีการศึกษา2531.....

ลายมือชื่อนิสิต

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

SUPATTRA WATCHARAKATE, CAPTAIN : THE RELATIONSHIPS BETWEEN SELECTED FACTORS AND NURSING MANAGEMENT BEHAVIORS OF STAFF NURSES IN GOVERNMENT HOSPITALS IN BANGKOK METROPOLIS AS REPORTED BY THEMSELVES. THESIS ADVISOR : ASSO. PROF. PRANOM OTAKANON, Ed.D. 135 PP.

The purpose of this study was to investigate that which factors were related to the nursing management behaviors of staff nurses in government hospitals in Bangkok Metropolis as reported by themselves upon planning, organizing, directing and controlling.

The research findings were as follow :

A. According to canonical correlation analysis, the first canonical variate reflected the relations between the selected factors : knowledge of nursing ; the patients' units (surgical and obstetrics-gynecology unit) ; nursing practice experiences ; management training and the directing behaviors. The canonical correlation coefficient was .3816 and the eigenvalue was .1456 .

B. According to multiple correlation analysis : the factors related to the planning behaviors were management training, the patients' units (obstetrics-gynecology unit) and knowledge of nursing ($R^2 = .0953$) ; the factors related to the organizing behaviors were knowledge of nursing, the patients' units (obstetrics-gynecology unit) and management training ($R^2 = .0880$) ; the factors related to the directing behaviors were nursing practice experiences, knowledge of nursing, management training and the patients' unit (obstetrics-gynecology unit) ($R^2 = .1297$) and the factors related to the controlling behaviors were nursing practice experiences, knowledge of nursing, the patients' units (obstetrics -gynecology unit) and management training ($R^2 = .1045$).

ภาควิชาพยาบาลศึกษา.....
สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล.....
ปีการศึกษา2531.....

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
Pranom Otakanon

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความกรุณาอย่างดียิ่งของ รองศาสตราจารย์ ดร.ประนอม โอบาทานนท์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งท่านได้ให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นต่าง ๆ ในการวิจัยมาด้วยดีตลอด

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ ดร. ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์ อาจารย์ ดร. ทิเรก ศรีสุขโข รองศาสตราจารย์ ดร. อธิระพร อูวรรณโณ และอาจารย์ สำราญ มีแจ่ม ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำเกี่ยวกับการใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล และการแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้ง 12 ท่าน ที่กรุณาให้คำแนะนำและแก้ไขปรับปรุงแบบสอบถาม

ขอขอบพระคุณพยาบาลประจำการที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามด้วยดี

ท้ายนี้ ผู้วิจัยใคร่ขอกราบขอบพระคุณ บิดา-มารดา ที่ได้สนับสนุนและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมาจนสำเร็จการศึกษา และเนื่องจากทุนการวิจัยครั้งนี้บางส่วนได้รับมาจากทุนอุดหนุนการวิจัยของบัณฑิตวิทยาลัย จึงขอขอบพระคุณบัณฑิตวิทยาลัยมา ณ ที่นี้ด้วย

สุพัศตรา วัชรเกตุ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญแผนภูมิ	ฎ
บท	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
ปัญหาการวิจัย	5
สมมติฐานการวิจัย	6
ขอบเขตการวิจัย	6
ข้อตกลงเบื้องต้น	7
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	8
ประโยชน์ของการวิจัย	11
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	12
กิจกรรมพยาบาล 4 มิติ	12
การจัดการทางการพยาบาล	16
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	52

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
3	วิธีดำเนินการวิจัย	57
	ประชากรและตัวอย่างประชากร	57
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	59
	การสร้างเครื่องมือ	60
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	63
	การจัดกระทำกับข้อมูล	63
	การวิเคราะห์ข้อมูล	64
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	65
	สถานภาพของตัวอย่างประชากร	66
	ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยคัดสรรกับพฤติกรรมกรรมการจัดการทางการแพทย์ ของพยาบาลประจำการแต่ละด้าน	69
	การวิเคราะห์สหสัมพันธ์คาโนนิกอลระหว่างชุดตัวแปรปัจจัยคัดสรรกับชุดตัว แปรพฤติกรรมกรรมการจัดการทางการแพทย์ของพยาบาลประจำการ ...	70
	การวิเคราะห์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างชุดตัวแปรปัจจัยคัดสรรกับพฤติกรรม การจัดการทางการแพทย์ของพยาบาลประจำการ แต่ละด้าน	73

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และขอเสนอแนะ	77
	ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยคัตสรรแต่ละตัวกับพฤติกรรมกรรมการจัดการทางการแพทย์ของพยาบาลประจำการ	81
	การวิเคราะห์สหสัมพันธ์คาโนนิคอลระหว่างชุดตัวแปรปัจจัยคัตสรรกับชุดตัวแปรพฤติกรรมกรรมการจัดการทางการแพทย์ของพยาบาลประจำการ ...	82
	การวิเคราะห์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างชุดตัวแปรปัจจัยคัตสรรกับพฤติกรรมกรรมการจัดการทางการแพทย์ของพยาบาลประจำการ แต่ละด้าน	82
	อภิปรายผล	85
	ขอเสนอแนะจากผลการวิจัยครั้งนี้	88
	ขอเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป	91
	บรรณานุกรม	92
	ภาคผนวก	102
	ภาคผนวก ก. รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ	103
	ภาคผนวก ข. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	104
	ภาคผนวก ค. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยคัตสรรและตัวแปรพฤติกรรมกรรมการจัดการทางการแพทย์ของพยาบาลประจำการแต่ละตัว ...	122
	ประวัติผู้เขียน	124

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนพยาบาลประจำการที่เป็นประชากร ในแต่ละโรงพยาบาล	58
2	จำนวนและร้อยละของพยาบาลประจำการ จำแนกตามโรงพยาบาล วุฒิการศึกษาสูงสุดทางการพยาบาล แผนกที่ปฏิบัติงาน และการได้รับการอบรมด้านการจัดการทางการพยาบาล	66
3	ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ของความรู้เรื่องกิจกรรมพยาบาล 4 มิติ และประสบการณ์การทำงานด้านการพยาบาล	68
4	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยคัดสรรแต่ละตัว กับพฤติกรรมการจัดการทางการพยาบาลของพยาบาลประจำการแต่ละด้าน	69
5	ค่าสหสัมพันธ์คาโนนิคัล และค่าการผันแปรรวม (Eigenvalue)	70
6	ค่าสัมประสิทธิ์คาโนนิคัลระหว่างชุดตัวแปรปัจจัยคัดสรรกับชุดตัวแปรพฤติกรรมการจัดการทางการพยาบาลของพยาบาลประจำการ	71
7	ผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์พหุคูณ เมื่อใช้ด้านการวางแผนเป็นเกณฑ์	73
8	ผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์พหุคูณ เมื่อใช้ด้านการจัดระบบงานเป็นเกณฑ์ ...	74
9	ผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์พหุคูณ เมื่อใช้ด้านการอำนวยความสะดวกเป็นเกณฑ์	75
10	ผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์พหุคูณ เมื่อใช้ด้านการควบคุมงานเป็นเกณฑ์	76
11	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรปัจจัยคัดสรร และตัวแปรพฤติกรรมการจัดการทางการพยาบาลของพยาบาลประจำการแต่ละตัว	122

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่

หน้า

1	แสดงกระบวนการจัดการทางการแพทย์ของไรน์ฮาร์ท (Rinehart).....	21
---	--	----

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย